

Toldot – Genesis 25:19 – 28:9

Aliyah 2 – Genesis 26:6 – 26:12

Deze *aliyah* lijkt heel veel op de tweede *aliyah* van *parshat Lech Lecha*. In de basis is het precies **hetzelfde verhaal**: Abram en Izak komen allebei te midden van vreemde volken te wonen (respectievelijk de Egyptenaren en de Filistijnen) en noemen beide hun vrouw hun zus om niet gedood te worden. Vervolgens levert dit een gevaar op voor de volken om Gods geboden te overtreden, namelijk door Saraï of Rebekka tot vrouw te nemen. Toch zien we grote verschillen tussen deze twee *aliyot*, als we wat beter kijken:

Ten eerste verschillen de geïnteresseerden in Egypte en Gerar. In Egypte zijn het de **vorsten van Farao** en de Farao zelf, die geïnteresseerd zijn in Saraï. Maar in Gerar zijn het de gewone **mensen van het volk**, die geïnteresseerd zijn in Rebekka. We hebben in *parshat Lech Lecha* gezien dat die vorsten in Egypte niet zomaar vorsten waren, maar dat zij geestelijke vorsten waren. Egypte was geestelijk gebonden. De Farao kreeg door de boze machten ingefluisterd om Saraï tot vrouw te nemen. Maar in Gerar is dit niet het geval. Daar blijkt geen sprake te zijn van **geestelijke gebondenheid van de natie**.

Ten tweede komt Abrams angst meteen uit, want Saraï wordt meteen **zonder overleg meegenomen** naar de Farao. De vorsten spreken ook niet met Abram, maar met de Farao. En de Farao neemt direct het initiatief om Saraï als vrouw bij zich te nemen. Maar Izaks angst komt niet uit, want Rebekka wordt door niemand tot vrouw genomen. Verder vraagt de bevolking van het land informatie over Rebekka aan Izak zelf. Ze gaan niet over Rebekka praten tegen Abimelech achter de rug van Izak om. Ook hieruit blijkt dat er een andere, **meer zuivere houding** is onder de Filistijnen, dan onder de Egyptenaren.

Ten derde is Abram in Egypte niet op zijn plek. Hij werd geroepen om in het Beloofde Land te zijn, maar hij **reisde te ver door**. Uiteindelijk dwong een hongersnood hem om helemaal naar Egypte door te reizen. Maar Izak is wel op zijn plek, namelijk in het Beloofde Land. Hij liet zich niet door de hongersnood naar Egypte drijven, maar **bleef op Gods plek wonen**, namelijk in Gerar in het Beloofde Land.¹

Ten vierde staat de Farao niet toe dat Abram ook maar iets aan hem antwoordt. We horen Abram niet één keer iets zeggen in Genesis 12:14-20. Maar Abimelech gaat **met Izak in gesprek**. Hij vraagt eerst aan Izak waarom hij zijn vrouw zijn zus noemde. Izak legt vervolgens uit dat hij bang was om gedood te worden. En dan pas zegt Abimelech: 'Wat heb je ons aangedaan...?!' Hij wil eerst Izaks kant van het verhaal horen. Ook stelt Abimelech de laatste vraag in het meervoud en de Farao in het enkelvoud. De Farao is alleen bekommerd om zichzelf, maar Abimelech is **om zijn volk bekommerd**...

Ten vijfde verschillen de reacties van de Farao en van Abimelech op het hele gebeuren totaal van elkaar. De Farao zet Abram zonder pardon **zijn land uit**, maar Izak mag te midden van de Filistijnen **blijven wonen**. Izak mag daar zelfs blijven onder de speciale bescherming van Abimelech. Later horen we ook dat Abimelech graag een verbond met Izak wil sluiten, omdat hij gezien heeft dat de Heer met Izak is.²

---

1 Genesis 26:1-6.

2 Genesis 26:28.

We zien hier dus een totaal **verschillend geestelijk klimaat** naar voren komen. Egypte komt er niet goed van af. Abram had daar van meet af aan al niet moeten zijn. En het gebeuren met zijn vrouw zorgt voor een harde *clash* met de belangen van de Farao. De Farao wordt ook pas aan het denken gezet, als er plagen beginnen te komen over Egypte. De Filistijnen komen er veel beter van af. Izak woonde terecht in hun midden en bleef daar ook wonen. Abimelech is oplettend en wil van meet af aan de geboden van de Heer niet overtreden, ook al heeft hij helemaal geen plagen ontvangen.³ Ook treedt Abimelech in gesprek met Izak en bloeit er zelfs een band op tussen hem en Izak.

Dit gedeelte geeft moed en hoop voor onze dagen. We zagen in *parshat Lech Lecha* dat dit verhaal een sterke **profetische boodschap** bevat over **Yeshua**. Yeshua werd uit het volk van de Joden geboren en daardoor staan de Joden vooral als zijn broeders en zusters bekend. Wat echter nog niet heel duidelijk naar voren is getreden in de wereldgeschiedenis, is dat **Israël** niet alleen de **zuster** van Yeshua is, maar ook zijn aanstaande vrouw, zijn **Bruid**.

We zagen in *parshat Lech Lecha* hoe dit een **scherpe profetische boodschap** naar voren doet komen voor **de Kerken** wereldwijd. Zij hebben de voorrechten van Israël over willen nemen en haar van Yeshua willen scheiden, net zoals de Farao Saraï trouwen wilde. Maar de **huidige aliyah** geeft dan weer **hoop**: er zijn ook volken en gemeenschappen, die scherp letten op Yeshua en Israël en de tekenen van affectie opmerken tussen die twee. Bij hen dringt het besef plotseling door dat Yeshua niet van zijn volk te scheiden valt en dat de zegeningen van het volk niet te claimen zijn. En toch zijn Yeshua en Israël nog welkom in hun midden. Ze worden er niet uitgegooid.

We hebben het hier over de zogenaamde **schapennaties**: volken of gemeenschappen, die Israël zegenen. In Mattheüs 25:31-46 kunnen we hierover lezen. We lezen daar niet alleen over het oordeel over individuele personen, maar ook over het oordeel over **volken**. En waarop worden deze volken beoordeeld? Wel, hoe ze de broeders en zusters van Yeshua hebben behandeld. Dit zijn in de eerste plaats zijn **Joodse broeders** en zusters. Hen hebben wij door de eeuwen heen overal **hongerig en dorstig** gezien en **als vreemdeling** en naakt en ziek en in de gevangenis. De volken die hen geholpen hebben, die hebben Yeshua zelf geholpen, volgens Mattheüs 25.

Er zijn dus gelukkig volken, geloofsgemeenschappen en ook individuen, die Israël in de Naam van Yeshua hebben geholpen en gezegend. Laten we bidden dat **Nederland** hier ook bij mag horen en onze Kerken en geloofsgemeenschappen. Laten we bidden dat we hier zelf, met al onze geliefden, onder gerekend mogen worden.

De **Filistijnen** hebben verderop in de Bijbel helaas een steeds **vijandigere houding** aangenomen ten opzichte van het volk van God. Abimelech was een goede koning en in zijn dagen waren de Filistijnen Izak nog redelijk goed gezind, maar in de dagen van David, waren de Filistijnen gezworen vijanden van de Israëlieten. Toch wordt er in Psalm 87:4 gezongen: ... *zie de Filistijn en de Tyriër en de Cushiet: die zijn in Sion geboren*. Er is dus ook in onze dagen hoop voor de **Gazastrook**, want dat is de regio waar de Filistijnen woonden. Wie weet, zullen zij binnenkort weer **als broeders** samenwonen met het Joodse volk!

---

³ We moeten wel meerekenen dat dit Abimelechs tweede kans was, want toen Abraham dezelfde truc bij hem probeerde, reageerde hij nog wel anders dan nu, zie Genesis 20...

Wat kunnen we nu leren van de **herhaling** van dit verhaal? We kunnen hier in elk geval uit leren dat bepaalde zaken zich willen herhalen **door de generaties** heen. Zij gaan als een zegen of als een vloek mee door de generaties heen. Over de noodzaak van geestelijke zuivering van onze familiegeschiedenis heb ik in de eerste *aliyah* van deze *parshah Toldot* al iets geschreven. Maar ook in het natuurlijke geldt vaak: *zo vader, zo zoon...*

We leren onze **gedrag patronen** voor een groot deel aan door ze over te nemen van **onze ouders**. Dit maakt dat we in veel gevallen op vergelijkbare wijze zullen reageren op bepaalde situaties. Ook zoekt een man vaak een vrouw, die op zijn moeder lijkt. In het geval van Izak werd dat voor hem gedaan. Maar we lezen wel dat Izak troost vond door Rebekka te trouwen en dat deze troost alles met zijn moeder te maken had.⁴

Izak voert dezelfde actie uit als Abram, maar toch wel in een **totaal andere situatie**. Dit pakt voor hem ook heel anders uit. Waar in het verhaal van de Farao, de schuld toch wel voornamelijk bij de Farao terecht komt, draagt Izak hier bijna de volledige schuld van de situatie weg. Abimelech komt hier als een vroom, godvrezend en oprecht man naar voren en Izak wordt neergezet als degene, die een onjuiste en gevaarlijke actie uitvoert.

Hieruit kunnen we in elk geval leren dat we er met een **standaardoplossing** nooit zijn. Elke situatie vraagt weer een andere aanpak. Het kan zijn dat Abraham aan zijn zoon verteld heeft van zijn actie bij de Egyptenaars en hoe hij daar uiteindelijk heel rijk van geworden was. En Izak dacht misschien: als dit bij mijn vader werkte, zal het bij mij ook wel werken. Maar geen situatie is hetzelfde. In Izaks geval was het helemaal niet nodig geweest om zijn vrouw zijn zus te noemen. Hij bracht anderen en zichzelf daardoor nodeloos in gevaar.

Ook leren we uit de Bijbel dat gedrag patronen **afgeleerd en doorbroken** kunnen worden. Waar Abraham twee keer dezelfde houding aan de dag legde, zal Izak dit nooit weer doen.⁵ Ook Jakob zijn zoon zal deze zelfde fout niet meer maken. Door Izak wordt dus het gedrag patroon doorbroken. Hier zien we de **innerlijke kracht van Izak** naar voren komen. Hij doorbreekt verkeerde patronen, door zelfreflectie aan de dag te leggen.

Op de website van *Chabad* kwam ik een heel interessant artikel in dit verband tegen van Hanna Perlberger.⁶ Zij zet **Abraham en Izak** neer als de twee verschillende typen van de extraverte en de introverte persoon. Abraham is de **extraverte persoon**, maar hij wordt wel gekenmerkt door de karaktereigenschap van **chesed** (genade of vriendelijkheid). Izak is de **introverte persoon**, die haast wegvalt in het verhaal, maar hij wordt wel gekenmerkt door de karaktereigenschap van **gevurah** (kracht of oordeel).⁷

In onze cultuur worden extraverte personen veel meer gewaardeerd dan introverte personen, toch was het **Izak die stevigheid gaf** aan het geestelijke huis wat Abraham in geloof had geplant. Hij is de stille held van nederigheid, zelfdiscipline en het offers brengen. Dit soort helden hebben we nodig in onze maatschappij.⁸ Sta dus in je kracht!

---

4 Genesis 24:67.

5 Genesis 12:14-20, 20:1-18, 26:1-12.

6 https://www.chabad.org/parshah/article_cdo/aid/4171767/jewish/Heroic-Humility.htm (14-11-2019).

7 Zie ook de tweede *aliyah* van de vorige *parshah Chayee Sarah*.

8 Lees verder: Susan Cain, *Quiet. The Power of Introverts in a World That Can't Stop Talking*.

Yeshua heeft als geen ander deze weg in nederigheid bewandeld. Hoewel Hij zowel extraverte als introverte eigenschappen in zich meedroeg, deed Hij in elk geval tijdens het zware lijden dat Hem overkwam **zijn mond niet open**, zoals een schaap dat stom is voor zijn scheerders.⁹ Ook **verhief Hij zijn stem niet** op straat en trok Hij geen aandacht naar Zich toe.¹⁰ Toch kwam Hij om **alle patronen van slechtheid te doorbreken**. Hij boekte de eindoverwinning daarop. Door Hem hoeft het kwaad niet meer over onze families te heersen, maar kan het definitief doorbroken worden. Ook alle slechte gedragspatronen wil Yeshua door zijn Geest doorbreken. Hem zij de glorie daarvoor!

Welke lessen hebben we nu geleerd?

1. **Volken** kunnen in **geestelijke zin gebonden** zijn
2. Er zijn ook **schapennaties**, die Yeshua en zijn Bruid **Israël zegenen** en helpen
3. **Volken en gemeenschappen** zullen ook worden **geoordeeld**
4. Een **goede koning** maakt groot verschil
5. Er is **Bijbelse hoop** voor vrede bij de **Gazastrook**
6. **Gedragspatronen** werken door verschillende **generaties** heen
7. Deze patronen kunnen worden **doorbroken**
8. Zowel **extraverte** als **introverte** personen zijn van groot belang
9. In de Bijbel wordt **genade** aan de eerste en **oordeel** aan de tweede gekoppeld
10. **Yeshua** kwam in de **nederigheid van Izak** en **overwon** alle slechte patronen

---

⁹ Jesaja 53:7-9, Mattheüs 27:12,14.

¹⁰ Jesaja 42:1-4, Mattheüs 12:15-21.